

Handläggare:
Pär Dahlqvist
08 508 18 118Till
Farsta stadsdelsnämnd
2016-06-16

Årsrapport 2015 Farsta stadsdelsnämnd

Yttrande över Stadsrevisionens rapport

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som yttrande över Stadsrevisionens årsrapport 2015 för Farsta stadsdelsnämnd.

Kerstin Sandström
stadsdelsdirektörPär Dahlqvist
avdelningschef

Sammanfattning

Stadsrevisionen har granskat nämndens verksamhet under 2015 och bedömt att verksamheten i allt väsentligt har bedrivits ändamålsenligt men att det ekonomiska utfallet inte är helt tillfredsställande. 19 av kommunfullmäktiges 23 verksamhetsmål har uppnåtts helt, övriga har uppnåtts delvis. Vissa brister har noterats men de är inte av sådan omfattning att de väsentligt påverkar bedömningen av verksamhetens resultat.

Nämndens interna kontroll har varit tillräcklig. Bokslut och räkenskaper bedöms i allt väsentligt vara rättvisande och följer gällande regler och god redovisningssed.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för ekonomi, stadsmiljö och strategi i samråd med övriga avdelningar och stadsdelsdirektörens stab.

Bakgrund

Stadsrevisionen har granskat verksamheten i Farsta stadsdelsnämnd 2015 och överlämnat en årsrapport. Granskningen omfattar följande områden:

- Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi
- Intern kontroll
- Bokslut och räkenskaper

Utöver detta har ett antal djupgående granskningar genomförts.

Nämnden ska lämna ett yttrande över rapporten senast den 30 juni 2016.

Nedan redovisas rapporten per rubrik med revisionens bedömning och förvaltningens synpunkter.

Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi

Sammantaget bedöms att Farsta stadsdelsnämnd i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt, men att det ekonomiska utfallet inte är helt tillfredställande. Stadsrevisionens bedömning grundas på att 19 av 23 verksamhetsmål uppnåtts helt, fyra verksamhetsmål uppnåtts delvis och att det ekonomiska utfallet är ett underskott om 14,3 miljoner kronor.

Ekonomiskt resultat

Nämndens nettoutfall, efter resultatöverföringar, är ett underskott om 14,3 miljoner kronor.

De största avvikelserna finns inom verksamhetsområdena äldreomsorg (-24,0 miljoner kronor), individ- och familjeomsorg (-16,9 miljoner kronor) och förskola (+14,4 miljoner kronor).

Verksamhetens resultat

Stadsrevisionen bedömer att nämndens resultat för 2015 i allt väsentligt är förenligt med de mål som fullmäktige fastställt. Bedömningen grundas på en granskning av nämndens

verksamhetsberättelse och på de övriga granskningar som genomförts under året.

Nämnden har bidragit till att uppnå fullmäktiges mål. Nämnden har i sin verksamhetsberättelse bedömt att alla verksamhetsmål har nåtts utom målen ”Utbildningen har hög kvalitet och elever får tid för lärande”, ”Det är enkelt att välja en miljövänlig livsstil”, ”Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor” och ”Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar” som bedöms vara delvis uppfyllda. Revisionskontoret delar nämndens bedömning.

Förvaltningens kommentarer och åtgärder

Flera marknadsföringsinsatser har gjorts under våren 2016 i syfte att öka andelen förskollärare. En informationsfilm om förskoleverksamheten har tagits fram, annonseringen har utökats och en rekryteringsdag med möjlighet att träffa företrädare för verksamheterna har genomförts. Rekryteringsdagen har resulterat i tre nyanställningar. Åtgärdsplaner har tagits fram för de förskolor som har lägre andel förskollärare än 25 procent.

För att säkra att varje barns lärandeprocess stöds och att specifika behov blir uppmärksammande införs en modell för mål- och resultatstyrning (MoRs) inom förskoleverksamheten. Modellen syftar till att stärka uppföljningen av den pedagogiska verksamheten. Under våren har all förskolepersonal gått på föreläsning om modellen. Ett femtiotal samtalsledare har fått fördjupningsutbildning i att vägleda arbetslag om reflektion och dokumentation av barnens läroprocesser. För att betona vikten av att ytterligare utveckla förskolornas pedagogiska arbete med läroplanens mål rörande språk, matematik, naturvetenskap/teknik, pedagogisk miljö och skapande verksamhet har verksamhetsområdet indikatorer som belyser enheternas resultatbedömningar i stadens kvalitetsindikator.

Under 2015 har Stödenheten haft internutbildningar för personalen i förskolan. Utbildningarna har bland annat fokuserat på barns utveckling, barn med perceptionssvårigheter och barns språkutveckling.

Andelen ekologiska livsmedel har under första tertialen 2016 ökat kraftigt, dels på grund av införandet av den nya e-handelsmodulen och dels genom ett nytt avtal om kost till

äldreboenden och förskola där andelen ekologiska råvaror uppgår till hela 40 procent mot tidigare 15 procent.

De åtgärder förvaltningen arbetar med för att vara en attraktiv arbetsgivare är ledarskapsfrågor, fokus på det systematiska arbetsmiljöarbetet, friskvård, ett systematiskt rehabiliteringsarbete, regelbundna uppföljningar av sjukfrånvaron med enhetscheferna, hälsoplaner och hälsocoacher.

De åtgärder som vidtagits i syfte att uppnå en budget i balans omfattar bland annat granskning av äldreomsorgens biståndsbeslut, översyn av scheman, planering och administration inom hemtjänsten, effektiviseringar av central administration samt fortsatta satsningar på öppenvård inom individ- och familjeomsorg för barn och unga i syfte att minska antalet externa placeringar och förkorta tiden på de placeringar som görs.

Samverkan kring barn som far illa eller riskerar fara illa – en uppföljning

Revisionskontoret har genomfört en uppföljande granskning om samverkan kring barn som far illa eller riskerar att fara illa utifrån socialtjänstlagens och skollagens krav samt stadens riktlinjer.

Den sammanfattande bedömningen är att samverkan vad gäller återkoppling och information om enskilda ärenden fungerar bättre än vid revisionskontorets granskning 2011. Dock finns områden som kan förbättras. Granskningen har visat att det för närvarande inte sker någon uppföljning av samverkan mellan skola och socialtjänst samt att uppföljningsansvaret är otydligt. Sammantaget rekommenderas Farsta stadsdelsnämnd att i samverkan med utbildningsnämnden följa upp samverkan mellan skola och socialtjänst. Stadsdelsnämnden bör också revidera samverkansöverenskommelserna i samband med att revidering av stödmaterialet sker för att bland annat försäkra sig om att innehållet i överenskommelserna är aktuellt och uppdaterat med eventuella förändringar i socialtjänstlagen och skollagen.

Stadsdelsnämnden bör i större utsträckning försäkra sig om att berörd personal känner till stödmaterialet och förtydliga vem som är ansvarig kontaktperson gentemot skolorna.

Förvaltningens kommentarer och åtgärder

Revidering av gällande samverkansöverenskommelse pågår och där förtydligas hur de olika samverkansaktiviteter som pågår ska följas upp av ledningen och hur nämnden ska informeras. Enhetscheferna ansvarar för att stödmaterialet blir ett stöd för socialsekreterarna i den samverkan som sker mellan skola och socialtjänst. Detta följs regelbundet upp av avdelningschef vid enhetschefsmöten. Det finns en tydlig information och rutinbeskrivning om vem skolorna ska kontakta i ärenden där barn far illa. Samtliga skolor har såväl muntligt som skriftligt förmedlats detta.

Intern kontroll

Förekomst av avtal och avtalstrohet inom socialpsykiatri

Stadsrevisionen har granskat om nämnden följer stadens riktlinjer och följer upp sin lojalitet mot ramavtal vid placeringar på hem för vård eller boende (HVB) inom socialpsykiatri.

Granskningen visar att nämnden följer upp vad och hur mycket som köps utanför och innanför ramavtal. Nämnden gör även uppföljning av insatsen på individnivå samt kostnaderna för densamma. Vid granskningen noterades brister i redovisningen avseende konteringen av verksamhet.

Sammanfattningsvis bedöms att nämndens uppföljning av avtal och avtalstrohet inom socialpsykiatri är tillräcklig. Nämnden bör dock säkerställa tillförlitligheten i redovisningen när det gäller kontering av verksamhet.

Förvaltningens kommentarer och åtgärder

Förvaltningen är medveten om bristerna när det gäller konteringar av verksamhetskoder inom individ- och familjeomsorgen. Ett tydligare fokus på verksamhetsstatistik och uppföljning syns bland annat i förvaltningens utvecklade månadsrapportering till nämnden.

Återsökning av assistansmedel från försäkringskassan för utförare i egen regi och hantering av LASS-kostnader

En granskning har genomförts för att bedöma om nämnden har en tillräcklig intern kontroll vid hantering av återsökning av assistansmedel från försäkringskassan och hantering av kostnader enligt lagen om assistansersättning, LASS.

Sammanfattningsvis bedöms nämnden ha rutiner som i huvudsak säkerställer en tillräcklig intern kontroll vid hantering av återsökning av assistansmedel från försäkringskassan och hantering av LASS-kostnader. Nämnden rekommenderas att upprätta rutiner som säkerställer en fullständig kontroll av serviceförvaltningens vidarefakturerings. Nämnden bör även överväga att upprätta rutiner för att säkerställa att eventuella ersättningskrav på försäkringskassan eller utförare bevakas.

Förvaltningens kommentarer och åtgärder

Förvaltningen har en viss kontroll av återkrav från försäkringskassan. Med anledning av revisionskontorets förslag planerar förvaltningen att också särkontera återbetalningar och sammanställa återkraven mer samlat.

Samverkan stadsdelsnämnder och servicenämnden vid gemensam upphandling

Revisionskontoret har granskat hur stadsdelsnämnder samverkar med servicenämnden i gemensamma upphandlingar.

I augusti 2014 fick förvaltningen i uppdrag av stadsdelsnämnden att genomföra upphandling av ramavtal för städtjänster i verksamhetslokaler. Avtalstiden för det då gällande avtalet skulle gå ut i januari 2015. Den nya upphandlingen omfattade stadsdelsnämnderna Farsta, Enskede-Årsta-Vantör, Skarpnäck och Älvsjö.

Granskningen visade att det brustit i samverkan mellan stadsdelsnämnderna och servicenämnden och även mellan stadsdelsnämnderna.

Revisionskontoret bedömer att Farsta stadsdelsförvaltning brustit i genomförandet av upphandlingen. Otillåten direktupphandling har gjorts utifrån det gamla städavtalet. Sammanfattningsvis bedömer revisionskontoret att den interna kontrollen inte varit tillräcklig i den granskade upphandlingen.

Förvaltningens kommentarer och åtgärder

Förvaltningen instämmer till stor del i kritiken. Vi har helt klart brustit vad gäller bevakning av avtalstiden och har efter detta sett över rutinerna för avtalsbevakning. Detta gäller även för förlängningar av avtal.

Förvaltningen anser att det borde ha gjorts en gemensam upphandling för samtliga nio nämnder som var i behov av nytt avtal för lokalvård. Servicenämnden bör ta ett större ansvar för att fånga upp behov och dra nytta av stadens storlek vid gemensamma upphandlingar. Deras roll kan utvecklas till att mer aktivt ta initiativ till gemensamma upphandlingar. Löpande uppföljning och utvärdering av städtjänsten har gjorts under hela avtalsperioden. Däremot har ingen skriftlig utvärdering gjorts och någon dokumentation finns inte, bortsett från mejlkorrespondens.

Behovet har bedömts som känt. Detta ska ses i ljuset av att serviceförvaltningen i närtid hade genomfört motsvarande upphandling för fem andra stadsdelsnämnder. Kunskapen om marknaden bedömdes också vara god och en marknadsanalys ansågs därför inte nödvändig.

Intäktsredovisning

En granskning har genomförts av den interna kontrollen avseende redovisning av intäkter. Sammanfattningsvis bedöms kontrollen vara tillräcklig. Verksamheten uppfattas ha en god kontroll genom de noggranna månadsgenomgångarna som chef och controller gör. Bedömningen grundar sig på att det finns en tydlig ansvarsfördelning gällande de olika intäkterna avseende att intäkterna redovisas på ett korrekt sätt, att bidrag och liknande rekvideras, på betalningsbevakningen av kundfakturorna samt på kvaliteten på räkenskapsmaterialet.

Förvaltningens kommentarer och åtgärder

Förvaltningen instämmer i revisionskontorets bedömning.

Analys av transaktioner på konton av ekonomisk eller förtroendekänslig betydelse

En granskning har genomförts i syfte att fånga upp avvikelser eller poster som kan ha ekonomisk eller förtroendekänslig betydelse. Utifrån genomförd kontoanalys bedöms den interna kontrollen baserat på ett urval redovisningstransaktioner inte vara tillräcklig. Nämnden rekommenderas säkerställa att det för redovisningstransaktioner som avser förtroendekänsliga poster anges syfte, deltagare, beslut samt att korrekt momsavdrag görs.

Förvaltningens kommentarer och åtgärder

Förvaltningen har ytterligare förstärkt kontrollen av transaktioner på konton av ekonomisk eller förtroendekänslig betydelse. Nya, tydligare rutiner för både kontering och granskning av kontering tas fram under 2016. Varje månad granskas samtliga transaktioner på dessa konton och där syfte, deltagare eller beslut saknas krävs komplettering av ansvarig chef. Kontinuerliga informationsinsatser om vikten av rätt hantering av dessa konton genomförs i organisationen.

Hantering av lönetillägg samt ob-, jour- och beredskapsersättning

En granskning har genomförts för att bedöma om den interna kontrollen är tillräcklig avseende hantering av lönetillägg samt ob-, jour- och beredskapsersättningar. Bedömningen är att den interna kontrollen i huvudsak är tillräcklig. Nämnden rekommenderas att, som ett komplement till de av staden upprättade riktlinjerna, skriftligen definiera vilka kontrollmöjligheter som är möjliga avseende den löpande lönehanteringen och vilka som ska tillämpas i förvaltningens verksamheter. Nämnden rekommenderas även se över möjligheten att inrätta ett system eller en rutin för central uppföljning av väsentliga delar och moment i lönehanteringen för att upptäcka eventuella brister.

Förvaltningens kommentarer och åtgärder

Förvaltningen arbetar med att utveckla ett system som komplement till stadens rutiner för att hitta fler kontrollmöjligheter och ge verksamheterna ett tydligare uppdrag att kontrollera olika delar i lönehanteringen.

Bokslut och räkenskaper

Sammanfattningsvis bedöms att Farsta stadsdelsnämnds bokslut och räkenskaper i allt väsentligt är rättvisande. Bedömningen baseras på en granskning av nämndens bokslut och på de övriga granskningar som genomförts under året.

Uppföljning av tidigare års granskning

Tidigare års granskning av nämndens verksamhet har utmynnat i ett antal rekommendationer. Revisionskontoret gör årligen en uppföljning och bedömning av i vad mån nämnden har beaktat rekommendationerna. Uppföljningen visar att nämnden i huvudsak har beaktat revisionens rekommendationer.

Förvaltningens förslag

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som yttrande över Stadsrevisionens årsrapport 2015 för Farsta stadsdelsnämnd.

Bilaga

Stadsrevisionens Årsrapport 2015 Farsta stadsdelsnämnd